

„Europa dla obywateli: promowanie aktywnego obywatelstwa europejskiego”

Sprawiedliwi wśród narodów i opór przeciwko systemom totalitarnym

Program „Europa dla Obywateli” Działanie 4 – Aktywna Pamięć Europejska

Europejski projekt „Sprawiedliwi wśród narodów i opór przeciwko systemom totalitarnym” został przedstawiony w ramach programu “Europa dla Obywateli – Działanie 4 Aktywna Pamięć Europejska” przez Liceum Nauk Ścisłych im. E. Fermiego (*Liceo Scientifico "E. Fermi"*) będącego inicjatorem i głównym koordynatorem działań w zakresie regionalnego porozumienia międzyszkolnego „Historia i Pamięć” (*“Storia e Memoria”*) (www.storiamemoria.it). Projekt stanowi kontynuację i uzupełnienie ubiegłorocznej inicjatywy “Sprawiedliwi wśród narodów i pamięć o dobru”. Czas trwania projektu: 01.10.2008 – 31.09.2009.

FUNDAČJA KULTURY CHRZEŚCJAŃSKIEJ „ZNAK”
ФОНД ХРИСТІАНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ „ЗНАК”
ФОНД ХРИСТІАНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ „ЗНАК”
CHRISTIAN CULTURE FOUNDATION „ZNAK”
FONDATION POUR LA CULTURE CHRETIENNE „ZNAK”

*"Europe for citizens:
Promotion of Active European Citizenship"
Action 4 'Active European Remembrance'*

Projekt ma charakter międzynarodowy, uczestniczą w nim następujące ośrodki z Włoch, Polski, Rumunii i Rosji (partnerzy nieformalni):

1- Fundacja Kultury Chrześcijańskiej „Znak”

Ul. Kościuszki 37

30-105 Kraków

Tel.: 0048 12 61 99 53 9

www.znak.com.pl

E – mail fundacja@znak.org.pl

2 - Państwowe Muzeum Auschwitz Birkenau w Oświęcimiu

Ul. Więźniów Oświęcimia 20

32-603 Oświęcim

Tel.: 0048 33 8448187

Tel. kom.: 0048 512 45 05 70

<http://www.auschwitz.org.pl/html/de/muzeum/index.html>

E – mail muzeum@auschwitz.org.pl

3- Liceo Scientifico Enrico Fermi, Bologna

Via Mazzini 172/2

40100 Bologna

Tel.: 0039 051 4298511

<http://www.liceofermibo.net>

Koordynator działań w zakresie regionalnego porozumienia międzyszkolnego “Historia i Pamięć”

<http://www.storiamemoria.it>

E –mail fermi@liceofermibo.net

**4- Comitato per la Foresta Mondiale dei Giusti
Worldwide Committee for the Righteous Garden**

Corso Cristoforo Colombo 20144

Tel.: (sekretariat): 0039 02 83241397

Fax: 02 99987409

<http://www.gariwo.net>

E - mail info@gariwo.net

5- Tulip-project Teaching & Learning International projects - University network

Via Puccini 6

40141 Bologna

Tel.: 051 62373 29

Tel. kom.: 0039 3477445498

<http://www.tulip-project.it>

E – mail info@tulip-project.it

Europacheverramagazine

<http://www.europacheverra.eu> conference – dissemination press

6- Centrum Dialogu i Modlitwy w Oświęcimiu – Ojciec Jan Nowak

Ul. M. Kolbego 1

32-602 Oświęcim

E-mail: biuro@centrum-dialogu.oswiecim.pl

7- "Nicolae Iorga" Institute of History Research of the Romanian Academy

<http://www.iorga.iini.ro>

1, Aviatorilor Boulevard,
011851 Bucharest, Rumunia

Tel.: (401) 212-53-37

Fax: (401) 311-03-71

E-mail: Institutul.Iorga@email.ro

8- Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului

<http://www.totalitarism.ro>

Str. Arhitect Grigore Cerchez 16

Bucuresti 011876 , Sector 1

Tel.: 230 69 92; 230 61 14

Fax: 230 76 82

E - mail : inst.academia@gmail.com

9- Centrum: "Vozvrščennye Imena" w RNB

Rossijskaja Nacional'naja Biblioteka

Sadovaja ul. 18 Sankt Petersburg, Rosja

Tel.: (812)718.86.18

www.visz.nrl.ru

<http://www.vi.krsk.ru>

OPIS I CELE PROJEKTU

Pamięć Sprawiedliwych przeciwko ludobójstwu i zbrodniom przeciwko ludzkości jest częścią pamięci o **naszej europejskiej przeszłości**, na którą składają się nie tylko wspomnienia przemocy, wojen i zagłady związane głównie z wydarzeniami Drugiej Wojny Światowej. Jest to pamięć, która jak każda inna, aby móc trwać i mieć konkretny oddźwięk potrzebuje działań związanych z **badaniami naukowymi, popularyzacją i promowaniem** ze strony wszystkich zainteresowanych podmiotów i władz politycznych.

Nasz projekt powstał po to, by również szkoły oraz instytucje i organizacje kulturalne zaangażowanych krajów mogły wnieść swój wkład w promowanie pamięci.

Pamięć Sprawiedliwych została nazwana „pamięcią o dobru”. Jest to pamięć **otwarta na nadzieję** i pełna **odpowiedzialności** uczestniczących w niej osób. Może pomóc w **rozwiązywaniu konfliktów** i bez wątpienia ma ogromną **wartość edukacyjną**.

Spotkania zorganizowane w ubiegłym roku w Polsce oraz przyłączenie się do projektu Rumuni pozwoli w tym roku na skoncentrowanie naszej uwagi na historii krajów, w których panował reżim komunistyczny. Dzięki temu nasza praca nabierze nowego, pełniejszego wymiaru obejmując historię całego kontynentu, a więc nie tylko Europy Zachodniej naznaczonej **nacjonalizmem i faszyzmem**, ale również tych krajów, które do niedawna były nękane przez **komunizm**. Należy zatem podjąć próbę zniesienia utrwalonego podziału na pamięć o reżimie nazistowskim/faszystowskim i tę o reżimie komunistycznym i połączenia ich w jedną wspólną pamięć europejską sprzeciwiającą się doświadczonemu w przeszłości złu.

PROPONOWANE CELE

- 1) poznanie sposobów oporu przeciwko systemom totalitarnym (faszyzm, nazizm, komunizm) w różnych kontekstach narodowych;
- 2) poznanie życiorysów Sprawiedliwych wśród narodów (z Włoch, Polski i Rumunii) - poszukiwanie cech wspólnych i/lub różnic;

- 3) promowanie pogłębionych badań naukowych związanych z omawianą tematyką
- 4) w poszczególnych krajach;
- 5) umocnienie świadomości europejskiej poprzez zrozumienie wartości stanowiących podstawę działań „Sprawiedliwych” w różnych kontekstach narodowych.

SŁOWA KLUCZE

Godność, wolność, obywatelstwo, pamięć, Sprawiedliwi wśród narodów, opór, nauka, totalitaryzm, demokracja, obóz koncentracyjny (gułag), zagłada.

ADRESACI

W realizowane przez **szkoły** należące do siatki „Historia i Pamięć” tak zwane „ścieżki pamięci” zaangażowały się setki uczniów i liczni nauczyciele pomagający swoim klasom w realizacji tychże „ścieżek”. Dzięki programowi europejskiemu **siatka współpracy** tworząca się wokół naszej szkoły jest **coraz gęściejsza**.

Działania zapoczątkowane przez naszych uczniów i uzyskane rezultaty dały podstawę do podjęcia współpracy nie tylko z **innymi włoskimi szkołami**, ale też ze **szkołami i instytucjami społecznymi z innych krajów europejskich**. Praca na rzecz budowania pamięci, która może i powinna być realizowana przez szkołę, daje w ten sposób początek kształtowania świadomości nie tylko wśród **uczniów, ale i w całym społeczeństwie**. Jeśli ta pamięć będzie pamięcią o dobru, to świadomość i rozbudzona w młodzieży pozytywna energia, staną się czynnikiem odnowy całego społeczeństwa. Właśnie takie działania możemy nazwać „aktywnym działaniem na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego”.

Dnia 21 października 2008 r. Zgromadzenie ustawodawcze Regionu Emilia Romagna zatwierdziło ustawę „Pamięć i odpowiedzialność. Promowanie i wsparcie dla działań na rzecz pamięci Sprawiedliwych wśród narodów”. Ustawa ta powstała w wyniku działań edukacyjnych i informacyjnych prowadzonych od roku 2005 przez szkoły uczestniczące w naszym porozumieniu międzyszkolnym.

ETAPY PROJEKTU

- 1) **Projekty realizowane przez szkoły: październik 2008 / kwiecień 2009**
- 2) **Laboratoria teatralno – filmowe: październik 2008 / sierpień 2009**
- 3) **Warsztaty naukowe w Polsce z udziałem ekspertów i naukowców z Włoch, Polski i Rumunii: luty 2009**
- 4) **Wyjazd naukowy do Rumunii dla uczniów z Włoch: marzec 2009**
- 5) **Międzynarodowy Kongres w Bolonii: kwiecień 2009**

Projekt jest w 60% finansowany przez EACEA.

ELEMENTY INNOWACYJNE

- 1) Perspektywa pamięci o dobru służąca nauce historii na rzecz przyszłości.
- 2) Forma warsztatów pozwalająca na doświadczanie zdobytej wiedzy.
- 3) Szkoła jako miejsce badań naukowych.
- 4) Szkoła jako podmiot promujący odbudowę społeczeństwa obywatelskiego.
- 5) Świadectwo (uzyskane i przedstawione) jako nauka życia w społeczeństwie obywatelskim.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Antonia Grasselli

Nauczycielka historii i filozofii w Liceum Nauk Ścisłych im. E. Fermiego w Bolonii

E – mail : fermi@liceofermibo.net